

Analyse | kraka

26. august 2012

Der mangler 6 mia. kr. i 2020-planen

Regeringens 2020-plan lægger vægt på at det offentlige forbrug skal stige med godt 0,8 pct. om året fra 2014-2020. Desuden skal der findes penge til at finansiere den nye målsætning om, at 60 pct. af de unge skal gennemføre videregående uddannelser. Den samlede regning var oprindeligt på ca. 9 mia. kr.

I dette notat ses på, hvor langt regeringen er kommet med at finansiere disse centrale prioriteter, efter at skattereformen og reformen af førtidspension og fleksjob er besluttet, og trepartsforhandlingerne er faldet på gulvet.

Samlet er det vurderingen, at der skal findes omkring 6 mia. kr. yderligere for at få enderne til at mødes, når der samtidig skal være strukturel balance på de offentlige finanser i 2020, jf. tabel 1. Det er her forudsat at besparelsen på EU-bidraget kommer hjem. Hvis det ikke sker, så forøges finansieringskravet til ca. 7 mia. kr.

Tabel 1: Finansiering af udgiftspolitiske prioriteringer i 2020-planen (mia. kr.)

Besluttet finansiering		Krævet finansiering	
Føp- og fleksref.	1,9	Uddannelsesmål	2
Nyt bef.grundlag	1	Offentligt forbrug	7
I alt	2,9	I alt	9
Yderligere finansieringskrav		9 - 2,9 = 6,1 mia. kr.	

Anm.: Den nødvendige finansiering af rammen for offentligt forbrug er her angivet til 7 mia. kr., som i det danske Konvergensprogram. I Regeringens 2020-plan er finansieringskravet angivet til 9 mia. kr., men det skyldes at det samtidig antages, at forbrugsudgifterne på forsvarrets område reduceres med 2 mia. kr., og at disse penge derfor også skal findes, når besparelsen på forsvaret går til andre formål end offentligt forbrug. Ellers vil det være udtryk for en reduceret samlet forbrugsramme.

Kilde: *Danmarks Konvergensprogram 2012, Danmark i arbejde – udfordringer for dansk økonomi mod 2020, og Danmark i arbejde – skattereform.*

Den yderligere finansiering, der kræves, for at få plads til den forudsatte realvækst i det offentlige forbrug og flere i uddannelse, er dermed reelt reduceret fra ca. 9 til ca. 6 mia. kr. siden fremlæggelsen af 2020-planen.

Det afspejler, at de forventede merindtægter fra førtidspensions- og fleksjobreformen på knap 2 mia. kr. ifølge aftalen medgår til at finansiere offentligt forbrug¹. Desuden er der offentliggjort en ny befolkningsfremskrivning, som ifølge Finansministeriet styrker de offentlige finanser med ca. 1 mia. kr. i 2020, i forhold til 2020-grundlaget (se tabel 1).

Skattereformen bidrager derimod reelt ikke til at forøge den samlede ramme for vækst i det offentlige forbrug. Reformen ventes godt nok at styrke de offentlige finanser med 2,7 mia. kr. via afledte effekter, og pengene er ifølge aftalen disponeret til offentligt forbrug. Men samtidig finansieres skattereformen bl.a. med besparelser på forsvarrets område på 2,7 mia. kr., hvilket reducerer det offentlige forbrug tilsvarende (fordi forsvarsudgifter er offentligt forbrug). Skattereformen betyder således, at forsvarsudgifterne kan siges at blive "vekslet" til andre måske mere "borgernære" forbrugsudgifter, men den samlede forbrugsramme er upåvirket.

Hvis regeringens eget forslag til en skattereform var blevet gennemført, havde finansieringsmankoen ikke været de 6 mia. kr. men ca. 2 mia. kr. Modstykket er at beskattningen (netto) sat mere ned, end den ville være blevet med regeringens forslag

De tilbageværende reformområder i 2020-planen er dels "hurtigere studie gennemførelse", som skal skaffe 2 mia. kr., samt reformer af "Forebyggelse, kontanthjælp, integration mv." som skal sikre 3 mia. kr. Finansieringsbidraget kræver givetvis lavere ydelser for fx SU-modtagere og kontanthjælpsmodtagere, og kan være politisk vanskeligt at få gennemført. Hvis det lykkes, vil der fortsat mangle lidt (ca. 1 mia. kr. - eller ca. 2 mia. kr., hvis besparelsen på EU-bidraget ikke kommer hjem) for at finansiere de centrale ønsker i 2020-planen.

Selv om der er lang tid til 2020, så er det samlede billede, at de finanspolitiske handlemuligheder vil være begrænsede mange år frem. Med skatteaftalen, udfaldet af trepart mv. kan de udgiftspolitiske prioriteringer i 2020-planen således siges at være skåret ned til, at det offentlige forbrug skal stige godt 0,8 om året fra 2014-2020 og målsætningen om, at flere skal have videregående uddannelse. Der er endnu ikke peget på konkrete initiativer, der kan finansiere disse rammer/merudgifter. Desuden er den ønskede vækstramme for det offentlige forbrug ret begrænset - ca. halvt så stor, som den realiserede realvækst under den forrige regering. Det stiller store krav til udgiftsstyringen.

¹ Desuden er der driftsudgifter til førtidspensions- og fleksjobreformen, som vil indgå i det offentlige forbrug. Det gælder særligt udgifterne til resurseforløb. Hvis denne merudgift finansieres inden for rammen på de (godt) 0,8 pct., så vil finansieringsmankoen falde yderligere fra 6,1 mia. kr. til ca. 4,8 mia. kr. Det vil imidlertid svare til en reel reduktion i den forbrugsramme som kan bruges på andre formål. I dette notat er det derfor lagt til grund, at forbrugsrammen løftes svarende til merudgifterne til resurseforløbene. Tilsvarende kan andre reformer mv. medføre afledte forbrugsudgifter.